

Universitätsbibliothek Wuppertal

Pvb. Virgilio Maronis Bucolicorum Eclogæ X, Georgicorum Libri III, Æneidos Libri XII

Vergilius Maro, Publius

Genevæ, M.DC.XXXVI.

Ecloga X. Gallus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-548)

*Animum quoque. Etiam memoriam. Longos soles. Id est æstiuos dies finire: vt, Treis adeo incertos A
cæca caligine soles. Condere, Finire, vique ad occasum ducere. Nunc oblita Aut omiffa, vel figura
ratè quorum ego oblitus sum: Et ostendit Mærin nullum suum, sed omnia Menalcæ carmina
retulisse: Vox quoque Mærin iam fugit ipsa. His versibus ostendit vigorem cantandi, quem prius
habuerat, perdidisse, & per allegoriam obfessum malis animum demonstrat. Lupi Mærin vide
re priores. Hoc etiam Physici confirmant: quod vox detrahitur ei quem primum viderit lupus.
Vnde etiam prouerbium hoc natum est, Lupus est in fabula: quotiens superuenit ille de quo
loquimur, & nobis sua prudentia amputat facultatem loquendi. Satis referes tibi sepe Menal
cæ. Ordo est, satis sepe.*

*Li. Causando nostros in longum ducis amores:
Et nunc omne tibi stratum silet equor, & omnes
(Aspice) ventosi ceciderunt murmuris aure.
Hinc adeo media est nobis via: namque sepulchrum
Incipit apparere Bianoris: hic ubi densas
Agricola stringunt frondes. hic Mæri canamus:
Hic hœdos depone: tamen veniemus in urbem.
Aut, si nox pluuiam ne colligat antè, veremur:
Cantantes licet vsque (minus via ledet) eamus.
Cantantes, vi eamus, ego hoc te fasce leuabo.
Mœ. Desine plura puer, & quod nunc instat, agamus.
Carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus.*

*Causando nostros in longum ducis amores. Causas neſtendo, differs nostra desideria. Tibi silet æ
quor. In tuam gratiam Et hoc dicit, Vt possis canere, cuncta siluerunt. Aequor. Spatium campi.
Aspice ventosi ceciderunt murmuris aure. Frondes scilicet arborum, ostendens vel ipsas auras
que uisſe, quibus nihil omnino moueatur. Quod quidem ex Theocrito sumptum est. τὰ βλά
νευα κίματα παρὰ τῶν αἰθέρι αὐχὰ καὶ ἀλάτῃτα. Bianoris. Hic est qui & Hocnus dictus est: de quo ait in deci
mo, Fatidicæ Mantus & Thulci filius Amnis. Conditor Mantuæ, dictus Bianor autem est: qua
si animo & corpore fortissimus, καὶ τῶν κλαστικῶν ἀσπίων. Stringunt frondes. Amputant, decutiunt. Ipse
in Georgicis, Sed tamen & quernas glandes tunc stringere. Tamen veniemus in urbem. Etiam
si paululum quiescentes dederimus operam cantilenæ, & deest hodie. Nox pluuiam ne colligat
antè, veremur. Aër enim aut cum ortu solis, aut cum occasu mutatur frequenter: quod Æneide
etiam sæpius indicatur. Vsque eamus. Iugiter eamus, sed Cantantes: ita enim minorem itineris
sentiemus laborem. Hoc te fasce leuabo. Si cantantes ierimus, hœdorum te onere ipse releuabo.
Nam fascem ait onus. Sic in Georgicis, Iniusto sub fasce viam dum carpit. Desine plura puer. Ac
si diceret, Nimij desiderij es. Et plura, deest dicere, vt esset, desine plura dicere. Quod nunc instat
agamus. Nos Centurionem placemus: nam cantare otiosorum est. Cum venerit ipse. Vel Virgilius
cuius aduentu sperabat securitatem: vel ipse Augustus, qui Actiacis bellis fuerat occupatus.*

ECLOGA X. GALLVS.

POETA.

*Xtremum hunc Arethusa mihi concede laborem.
Pauca meo Gallo, sed qua legat ipsa Lycoris,
Carmina sunt dicenda, neget quis carmina Gallo?
Sic tibi cum fluctus subterlabère Sicanos,
Doris amara suam non intermisceat vndam.
Incipe, sollicitos Galli dicamus amores,
Dum tenera attondent sine virgulta capella.
Non canimus surdis: respondent omnia fluvæ.*

Gallus.

- A** Gallus. Hic est Caius Asinius Gallus orator, Asinij Pollionis filius, qui ante omnes primus Aegypti praefectus, fuit eximius poeta: nam & Euphorionem (vt supra diximus) transtulit in latinum sermonem, & amorum suorum de Cytheride libros scripsit quatuor. Hic primum in amicis Augusti Caesaris fuit: postea cum venisset in suspicionem, quod contra cum coniuraret, occisus est. Fuit autem amicus Virgilij, adeo vt quartus Georgicorum a medio vsque ad finem eius laudes teneret, quas postea iubente Augusto in Aristaei fabulam commutauit. Hic autem Gallus amauit Cytheridem meretricem libertam Volumnij, quae eo spreto, euntem Antonium ad Gallias est secuta: propter quod dolens Galli nunc videtur consolari Virgilius. Nec nos debet mouere, quod cum mutauerit partem quarti Georgicorum, hanc eclogam sic reliquit. Nam licet confoletur in ea Gallum, tamen altius inuenti vituperatio est. nam & in Gallo impatientia turpis amoris ostenditur: & aperte hic Antonius capitur inimicus Augusti, quem contra Romanum morem Cytheris est in castra comitata. *Extremum laborem.* Non quod mihi laboriosum est (nam scribere, apud poetas ludus est. vt, Et ipsum Ludere quae vellem calamo permisit agresti) sed rem tibi laboriosam, scilicet vt Nympha virginitate gaudens praestes de amoribus cantilnam. Vnde & rogat dicens, *Concede.* Et verecunde pauca postulat, & eam adiurat etiam. *Sic tibi cum fluctus subterlabere Sicanos.* Per Arethufam autem Musam Siculam, id est bucolicum Theocritum inuocat carmen. Sanè Arethusa secundum latinitatem in penultima habet accentum: secundum rationem graecam, in tertia a fine, sic vt *Cressa, & Creusa. Pasticameo.* Gallo. Non ad caeterarum eclogarum comparationem: sed pauca quantum ad Galli pertinet scripta, quae (vt supra diximus) de suo amore composuit. *Ipsa quae amara spreuit amorem.*
- C** *Lycoris* pro Cytheris, licet enim poetis alia nomina pro aliis ponere. *Sic tibi cum fluctus subterlabere Sicanos.* Varia enim opinio est. Nam alij dicunt ad Arethufam Nympham Siciliae, Alpheum de Elide venire per maria: secundum quos alibi dixit, Alpheum fama est huc Elidis amnem Occultas esse vias subter mare. Alij dicunt ipsam Arethufam iam in fontem mutatam Alpheum fugere, & de Elide ad Siciliam venire: quod nunc est securus. Sanè dicitur quodam tempore patera aurea in Arethufa inuenta: quam Olympionises in Alpheum miserant, & cum Olympiae hostiae caduntur, cruorem aram in Alpheum infusus in Arethufam exeat. *Sicanos.* Sicilia autem Sicania dicta, a Sicano terrae filio. *Doris amara.* Mater Nympharum est: quam pro mari posuit, vel Doris Oceani filia, coniux Nerei. *Sollicitos.* Sollicitatos, plenos sollicitudinis post Cytheridis abcessum, quam Lycoridem vocat. Fuerunt enim vno tempore nobiles meretrices tres, Cytheris, Origo, Arbuscula. Horatius, *Explosa Arbuscula dixit.* Idem, *vt quondam Marsus amator Originis, illi Qui patrium mimae donat fundumque laeumque Simae.* Graecum est nomen: Id est prestis naribus. Vnde & simas dicimus: quod epitheton Theocritus dicitur: *procipue apibus.* Et dicens *simae virgulta capella.* Hic poetam quasi pastorem posuit, vt *ciuium amicum deperiret: quibus inuocatis ad eum is aditior per dancu ad dnois pndicet.* Non canimus surdis, respondent omnia syluae. Per Echo, Id est vocis imitationem nos consolamur: & mira breuitate sensus huius versus explicatus est. *Quae nemora.* Hinc carmen videtur incipere. Est quaedam Theocriti ecloga, in qua suos amores dehere Daphnis inducitur, vel vt alij, quidam pastor Daphnin amore mortuum deslet. huius omnem ordinem ad hanc eclogam transtulit.
- D**

R *Quae nemora, aut qui vos saltus habuere puella
Naiades, indigno cum Gallus amore periret?
Nam neque Parnassi vobis iuga, nam neque Pindi
Vlla moram fecere, neque Aonia Aganippe.
Illum etiam lauri, illum etiam fleuere myricae:
Pimfer illum etiam sola sub rupe iacentem
Manalus, & gelidi fleuerunt saxa Lycai.*

F *Saltus habuere puella Naiades.* Nymphas simpliciter accipiamus. nam si proprie loqueretur, Oreades diceret. Naiades enim, fontium: Oreades montium Nymphae sunt. Sanè quia diximus easdem Nymphas quas Musas: videtur hoc dicere, quia si cum ipso fuissent Musae, id est, si dedisset operam scribendis carminibus, non incidisset in tantas amoris angustias, vel cur eum amantem Musae deseruerint, cum propter ingenium, earum esset antistes. *Indigno.* Vel meretricio, vel magno. Nam & Ennius ait, *Indignas turres.* Id est magnas. Alij indigno, non quia Cytheris pulchra non fuerit, sed quia Gallus ab ea spreto sit. *Nam neque Parnassi vobis iuga nam n. P.* Parnassus mons Boeotiae, Pindus Thessaliae, ambo Apollini & Musis colecrati. *Aonia Aganippe.* Nominatiui sunt singulares. Aganippe autem fons est Boeotiae, quae & Aonia dicitur. Aonia autem breuis fit *Ni:* quia sequitur vocalis *ypcalem.* Callimachus Aganippem fontem esse di-

ci Permessi fluminis. *Sola sup. vbi deserta.* Mænalus autem & Lycaeus montes Arcadiæ sunt. A

*Stant & oues circum nostri nec pœnitent illas:
Nec te pœniteat pecoris diuine poeta.
Et formosus oues ad flumina pauit Adonis:
Venit & vplio: tardi venere subulci:
Vuidus hyberna venit de glande Mænalcas.*

Stant & oues circum. Scilicet circa Gallum, eius amorem stupentes. Sensus autem est, Sicut oues à Gallæ circum te stare non pœnitent, ita nec te illarum pœniteat. nam etiam Adonis quondam ouium existit pastor. Et quod ait *Nostri*, miscuit suam personam, vt frequenter facere consuevit: nam erat integrum, Tui nec pœniteat illas. Alij pœnitent pudet accipiunt. *Nec te pœniteat pecoris à sine poeta.* Allegoricus hoc dicit, Nec tu erubescas bucolica scribere. *Adonis a* habet accentum, quia græcum est nomen: tamen etiam Latine sic dicimus. nam Adon nusquam lectum est. Et de hoc fabula talis: In Cipro insula regnauit Cinyras habens filiam Myrtam nomine, quæ Solis ira in amores incidit patris, cum quo etiam ministerio nutriticis concubuit: Namque nutritrix Myrtæ dixit Cinyræ, esse quandam puellam, quæ eius amore flagraret, & concubitum nocte in tenebris propter verecundiam expeteret virginalom: hoc, Cinyras, incitatus libidine, pollicitus est: cupiens deinde videre vultus puellæ, lumen iussit inferri, visamque filiam persequi cum gladio cepit, vt interficeret, quæ grauida de patre confugit in sylvas, ibique mutata est in arborem nominis sui, sed infantem conceptum etiam in cortice retinuit, & postmodum dente apri excisum emisit in lucem, qui à nymphis educatus, Adonis cognominatus est, quem quia Venus adamauit, Mars in aprum transfiguratus occidit, quem multi miseratione Veneris in rosam conuersum dicunt, Est etiam alter ordo huius fabulæ, Ex Ægypto Epiuotasterius & Yon fratres ad insulam Cyprum profecti sunt, atque ibi sortiti vxores, ex quorum genere Celes procreatus est, qui habuit Erinomam filiam, hæc cum esset nimis castitatis, & hoc à Minerua & Diana diligeretur, Veneri esse cepit inuisa, quæ cum puellæ castitati insidiaretur, in amorem eius impulit Iouem, quem dolum postquam Iuno animaduertit, vt fraudem fraude superaret, petit à Venere, vt in amorem puellæ Adonem inflammaret, quem posteaquam nulla fraude sollicitare in eius amorem potuit, obiectis quibusdam nebulis, ipsum Adonem in penetrabile Virginis produxit: Ita pudicitia puella per vim & fraudem caruit, sed hanc Diana irata circa Cisseum fluuium in pauonem mutauit: Adonis verò vbi cognouit se amatam Iouis vitasse, metuens profugit in montis Cassij siluas, ibique inimixtus agrestibus versabatur, quem dolo Mercurij monte deductum, cum aper, quem fabulæ Martem loquuntur, vehementer vigeret, & ab Adone vinceretur, repente fulmen Iuppiter iecit & Adonem morti dedit: sed cum Venus illum sibi, & mortem amati sæpe quereretur, Mercurius miseratus imaginem Adonis, vt viuere crederetur, ad suos reduci fecit. Iuno autem à Ioue petiit, vt Adonis in lucis patriis æuum degeret: tum Diana puellæ Erinomæ formam pristinam reddidit, quæ tamen ex Adone taleum filium procreauit, & cum viro permanfit. *Venit & vplio.* Ouium custos, & propter metrum ait vplio nam opilio dicimus, & græco vsus est schemate: sicut illi dicunt *opio* pro eo quod est *opio*, & *opio* pro eo quod est *opio*. *Tardi venere subulci.* Tardi, id est stulti. Terentius in *auri* *terentijs*. *Tardus es*, id est stultus. Nam porci citò ambulant. Alij pro fatigati accipiunt, quidam dicunt: ideo tardi, quia porci nusquam pascuntur, nisi radicitus effodiant herbam: *Subulci* autem pastores porcorum. *Vuidus hyberna venit de glande Mænalcas.* Vuidus, Pinguis. Et humidum est quod extrinsecus habet aliquid humoris: Vuidum verò quod intrinsecus vnde vix dicuntur, quod tamen plerumque confundunt poetæ, hiberna autem de glande, de collectione glandis, quia per hiemem colligitur.

*Omnes, vnde amor iste rogant, tibi venit Apollo:
Galle quid insanis, inquit, tua cura Lycoris:
Pérque nives alium, pérque horrida castra secuta est,
Venit & agresti capitis Sylvanus honore:
Florentes serulas, & grandia lilia quassans.
Pan deus Arcadia venit, quam vidimus ipsi
Sanguineis ebullis baccis, mimioque rubentem.*

Vnde amor iste. Id est tam impatiens, tam turpis. Alij sic intelligunt vnde quod non dignus ille atque superet fastidiebatur. *Galle quid insanis,* vult spem amoris desperatione sanare. *Tua cura Lycoris*

A *Lycori.* Pene irrisoriè dictum est. *Tua cura* id est pro qua tu ita sollicitus es, te relinquit. Et bene cum alij interrogent, quasi deus Apollo diuinat. *Pèrque horrida castra secuta.* Horrida semper: nunc propter bella ciuilia. Et subtiliter hic tangit Antonium, vt supra dictum est. *Quassans.* Concutiens. *Quem vidimus ipsi.* vtrum quia præsentia numina agrestium & ipse & Faunus, an quia solent numina plerumque se rusticis offerre. Vnde est, Satis est potuisse videri. Notandum sanè quod ea numina plerumque quæ amauerunt, dicit ad amatorem venire. Nā Apollo amauit Daphnin, Pan Syringam, Sylvanus Cupressum. *Sanguineis ebuli baccis, miniòque rubentem,* ebulum; genus est herbæ sambuco simile. *Minis* autem ideo quia facie rubra pingitur Pan, propter ætheris similitudinem. Æther autem est Iupiter. Vnde etiam triumphantes habent omnia Iouis insignia, sceptrum, palma tam. Vnde ait Iuuenalis, *In tunica Iouis.* Faciem quoque de rubrica illinunt instar coloris ætherici.

B *Et quis erit modus, inquit? amor non talia curat.*
Nec lachrymis crudelis amor, nec graminariis,
Nec cyriso saturantur apes, nec fronde capelle,
Tristis at ille tamen, Cantabitis Arcades, inquit,
Montibus hæc vestris soli cantare periti
Arcades. ò mihi tum quàm molliter ossa quiescant,
Vestram eos olim si fistula dicat amores.

C *Amor non talia curat.* Quasi expertus in Siringa loquitur. *Tristis at ille tamen.* Alij tamen superioribus iungunt: sed melius vt sic legamus, Tamen cantabitis: vt sit sensus, Licet ego duro amore confumar, tamen erit solatium, quia meus amor erit vestra cantilena quandoque. Videtur enim neque obiurgationes, neque consolationes recipere obstinatè moriturus; nihil enim ad dicta ab eis respondit. *Arcades, Pastores,* & allegoricàs ostendit Virgilius quantum ei præstet, amorem eius canendo. *Ossa, quiescant.* Hinc confirmat se esse moriturum. *Olim.* Futuri temporis est modò.

Atque utinam ex vobis vnus, vestrique fuisset
Aut custos gregis: aut matura vinitor vna.

D *Cerè siue mihi Phyllis, siue esset Amyntas,*
Seu quicumque furor (quid tum si fuscus Amyntas?
Et nigra viola sunt, & vaccinia nigra)
Mecum inter salices lenta sub vite iaceret:
Serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas.
Hic gelidi fontes, hic mollia prata Lycori,
Hic nemus, hic ipso tecum consumerer eno.

E *Aut custos gregis, aut matura vinitor vna.* Ac si diceret, Quid mihi cum vrbibus, vbi meretricæ tam pulchræ sunt quàm perfidæ? *Vinitor* autem, vel custos, vel cultor vinearum. *Seu quicumque furor.* Omnis enim amor plenus furoris est. *Quid tum si fuscus Amyntas?* quasi ei obiectum sit, quod Amyntas fuscus esset, sic respondit, quid deinde si fuscus est? *Mecum inter salices.* Videlicet, alteruter, vel quisquis ille, vel ille fuerit. *Hic gelidi fontes, hic mollia prata Lycori.* Ac si diceret, Quid te iuuat inter frigora Gallicana demorari & cum optatè aliud, itetum ad amicum rediit. *Hic ipso eno.* id est flore ætatis.

Nunc insanus amor, duri me Martis in armis
Tela inter media, atque aduersos detinet hostes.

F *Tu procul à patria (nec sit mihi credere) iactum,*
Alpinas ab dura iunex, & frigora Rheni
Me sine sola vides, ab te ne frigora lædant:
Abribine teneras glaciæ secet aëpera plantas,
Ibo, & Chalcidico quas sunt mihi condita versu
Carmina: pastoris Sicuti modulabor auena.

*Certum est, in syluis, inter spelæa ferarum
 Malle pati teneris que meos incidere amores
 Arboribus: crescent ille: crescetis amores.*

Nunc insanus amor. Hinc usque ad finem, amatoris inconstantia exprimitur, cui electa displicent statim. *Tela inter media, atque aduersos detinet hostes.* Ex affectu amantis ibi se esse putat, ubi amica est, ut mo, sit meum animum. *Nec sit mihi credere, tantum.* Tantum, quidam, tam longè abesse ut nolim, credere te tam longè abesse: vel certe ordo est, Tu tantum procul à ciuitate, quæ solebas folis vrbibus frui, & per parenthesis dictum est, nec sit mihi credere: Id est quod vnum non credam. Hi autem omnes versus Galli sunt, de ipsius translati carminibus. Terentius in *ἰαυτοῖσι πρὸς ἑσθῆν*, miserumque nimis credere est. *Ah dura.* Quæ & amatorem spernis, & Gallicana potes frigora sustinere. *Me sine sola vides.* Hinc est, Sola domo meret vacua, nam meretrix sola esse non potest. *Ah se ne frigora ledant.* Inconstantem animum expressit, miserantem & optantem. *Teneras plantas.* Ostendit illam pulchram. *Ibo & Chalcidico que sum mihi condita versu.* Carmina pastoris, Sicili modulabor aut na. Eubœa insula est, in qua est Chalcis ciuitas: de qua fuit Euphorion, quem transfuit Gallus. Et hoc dicit, Ibo, & Theocritico stylo scribam carmina Euphorionis. Alij dicunt, id * ei magis per Chalcidem Theocritum significari, quod de Calchide profecti sint, qui Naxum in Sicilia condiderunt. Alij volunt ipsum Theocritum de Sicilia ad Chalcidem postea migrasse. Circa hanc Chalcidem ille Eurypus est, qui septies in vno die æstu maris fluit ac refluit: Sinus ipse in quo supradicta loca constituta sunt, salæneus dicitur. *Spelæa ferarum.* Græcè ait, pro speluncis. *Crescent ille.* Quasi ei iterum displicet, ne cum arboribus, eius crescant amores. Sanè breuiter dictus iste totus sensus.

*Interea mistis lustrabo Menala Nymphis:
 Aut acres venabor apros: non me vlla verabunt
 Frigora Parthenios canibus circundare saltus.
 Iam mihi per rupes videor, lucosque sonantis
 Ire: libet Partho torquere Cydonia cornu
 Spicula: tanquam hæc sit nostri medicina furoris:
 Aut deus ille malis hominum mitescere discat.*

Mistis lustrabo. in n. ἱεράωμαι, pro immixtus nymphis, multis enim vnus miscetur. *Parthenios canibus circundare saltus.* Parthenius mons est Arcadiæ, dictus à virginibus, id est ἰσθῆρ τῶν παρθένων quæ illic venari consueuerant: vel à Parthenio Iouis filio, Archadis fratre, vel quod sibi virginitas Callistionis delibata sit, vel quod Parteniz Lacedæmonij duce Falanto, ibi aliquando confedissent, priusquam in Italiam nauigarent, ac Tarentum conderent. *Verabunt frigora.* quasi amore ardens loquitur. *Tanquam hæc sit nostri medicina furoris.* Iam quasi ad se recurrit: & illud quod supra audiit, respicit, Amor non talia curat.

*Iam neque Hamadryades rursus: nec carmina nobis
 Ipsa placent: ipsæ rursus concedite syluæ.
 Non illum nostri possunt mutare labores:
 Nec si frigoribus mediis, Ebriumque bibamus,
 Sythonasque nives hyemis subeamus aquosæ:
 Nec si, cum moriens alta liber aret in vltimo,
 Æthiopum versemus oues sub sidere Cancræ.
 Omnia vincit amor: & nos cedamus amori.*

Iam neque Hamadryades. Amantis animum expressit, cui quod ante placuit, statim displicet. *Nymphæ cum arboribus & nascuntur, & pereunt,* ἡμῶν τῶ ἀμῶν ἢ τῶν ἑρῶν, qualis fuit illa quam Erychthon occidit: qui cum arborem incidere, & vox inde erupit, & sanguis, sicut docet Ouidius. Dryades verò sunt quæ inter arbores habitant. *Oreades* quæ in montibus. *Sanè* ab ouibus nymphæ peribelides, à fluminibus Naiades, à pratis Limoniadas, ab alimonia infantum Curotrofe nominantur. *Hoc autè ad superiora pertinet, quia dixerat, Mistis lustrabo*

Menala

A Mænala nymphis. Nec carmina nobis ipsa placent, Quia dixerat, Carmina pastoris Siculi modula-
bor auena. Ipse rursus concedite syluae. Propter illud, nam mihi per rupes videor, lucosque sonan-
tes ire. Concedite verò hinc abire supra aliter, concede laborem. Nec si frigoribus mediis He-
brumque bibamus. Manifestius hoc dicit, amore se carere non posse: nec si Hebrum Thraciæ flu-
uium mediis frigoribus bibat: nec si æstibus nimis fuerit in ardenti prouincia. Dicit autem hoc
secundum Phycos, qui morbos aut a contrariis, aut à similibus asserunt posse depelli. Sic
Theocritus, εἰς δ' ἠδωνῶν ἐπὶ τῶν ἀπὸν χεῖματι κέρτατον ἔστι παρ' ἡμεῖς τὴν ἄμυραν, ἢ τὴν ἀμύραν ἐν τῷ
δὴ περὶ τὸν ἀπὸν ἀδῖονα τὸν ἰσθμῶν. Sythionisque nives. Sythion est mons vel gens Thraciæ. Li-
ber. Corticis pars interior. *Versemus*. Pascamus, quoniam qui pascit huc & illuc agit pecus, quod
est versare, ut est in Æneide. tu curum deserto in gramine versas; aut exerceamus & tracte-
mus, ut in vndecimo, Consilio versare dolos ingressus, & item, seu versare dolos. f. c. o. m. Omnia
B vincit amor. & nos cedamus amori. Cuius enim facilius quàm amori repugnatur, quod eleganter
Plautus explicuit. Qui amans egens ingressus est princeps in amoris viam, superante ærumnis suis ærum-
nas Herculis, nam cum Leone, cum exœtra, cum apro Aetolico, cum anibus Simfalicis, cum Antheo meo
elutari malueram, quàm cum amore.

*Hæc sat erit diua vestrum cecinisse poetam,
Dum sedet, & gracili fiscellam texit hibisco,
Pierides: vos hæc facietis maxima Gallo:
Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas,
Quantum vere nouo viridi se subiicit alnus.
Surgamus: solet esse grauis cantantibus umbra.
Iuniperi grauis umbra: nocent & frugibus umbra.
Ite domum satura, venit hesperus, ite capella.*

C *Hæc sat erit.* Iam ad Musas loquitur. *Gracili fiscellam texit hibisco.* Ac si diceret, Nisi hæc re oc-
cupatus minimè canerem. Allegoricòs autem significat se composuisse hunc libellum tenuis-
simo stylo. *Quantum vere nouo viridi se subiicit alnus.* Vere nouo, vel generaliter, vel sibi nouo:
viridis autem pro tenera, & hoc dicit, Amo inquit Gallum, sed latenter sicut arbores crescunt.
Nam comparatio ista hoc significat: scilicet propter Cæsarem subiicitur rei, vel lursum iacit,
vel subteriacit. *Nocent & frugibus umbra.* Quanto magis hominibus? Vnde est in Georgicis, Et
ruris opaci Falce premes vmbra, & item alibi, aut umbra nocet. *Ite domum satura, venit hespe-
rus, ite capella.* Verecundè se capellarum dicit esse pastorem, Id est, vilissimorum animalium.
nam bucolica scribens, debuit se dicere, boum esse pastorem: sed vitans arrogantiam, vltimum
se voluit esse, non principem in scribendis Bucolicis: quamuis alij dicant, ideo eum etiam ca-
pellarum se memorasse pastorem, quòd apud nonnullos de capris propter abundantiam lactis
vel fetuum, maior fructus putetur, ut ipse ait, Denfior hinc soboles, h. l. c. l. Et item, Quo mi-
nor est illis curæ mortalis egestas.

E

E 2

E